

ARGUMENT

Datorită multitudinii de probleme sociale cu care se confruntă școala contemporană am considerat necesar să realizez un studiu sistematic, în manieră istorică și hermeneutică, asupra principalelor paradigme ale domeniului sociologiei educației.

Mai mult decât atât, studierea bibliografiei, prezente la nivel național și internațional în acest domeniu, demonstrează că majoritatea studiilor pun accent pe aspectele de ordin teoretic, pur sociologice, ale acestor paradigme și mai puțin pe aspectele pedagogice, valorificabile în context educațional, școlar și extrașcolar.

Ca atare, școala contemporană, caracterizată printr-o tot mai largă deschidere spre problemele sociale, nu poate să rămână indiferentă la implementarea eficientă a unor teorii sociologice, la toate nivelurile sale structurale și funcționale.

Paradigmele sociologiei educației reprezintă încă și astăzi, după mai bine de 60 de ani de la structurarea acestui domeniu de studiu ca disciplină de sine stătătoare, o problemă complexă, care continuă să suscite interesul cercetătorilor, teoreticienilor și practicienilor. În acest sens, lucrarea de față își propune să realizeze o abordare a acestor paradigme atât din perspectivă sociologică, implicită, cât și pedagogică, explicită, prin evidențierea contribuțiilor educaționale, directe sau indirecte, ale diferiților reprezentanți.

În acest context, ne propunem și structurarea unui nou model teoretic de abordare a paradigmelor sociologiei educației, mai sistematic în raport cu cele precedente. Modelul promovat de noi se dorește a fi un veritabil reper teoretic, absolut necesar pentru orice teoretician și practician al educației, la toate nivelurile sistemului și ale procesului de învățământ, în cercetarea fundamentală și aplicată.

Din perspectivă științifică ne propunem, în contextul acestei lucrări, următoarele obiective: analiza domeniului de cercetare specific sociologiei educației din perspectivă istorică, identificarea locului și rolului sociologiei educației ca știință a educației (pedagogică), asumarea unei (re)clasificări a paradigmatelor sociologiei educației, în raport cu sfera lor de referință (macro, microstructurală); analiza paradigmatelor fundamentale ale domeniului, din perspectiva educației postmoderne, la nivelul complementarității epistemologice și metodologice dintre științele sociologice și științele educației; abordarea din perspectivă pedagogică, educațională a domeniilor subordonate sociologiei educației: sociologia familiei, sociologia școlii, metodologia cercetării în sociologia educației.

Valoarea practică, aplicativă a lucrării derivă din structurarea unor repere metodologice, utilizabile la nivelul praxisului educațional contemporan.

Misiunea prospectivă a sociologiei educației este aceea de a stimula dezvoltarea unui învățământ cu adevărat democratic, care are ca scop necondiționat egalizarea șanselor la educație. Aceasta presupune o nouă viziune promovată la nivelul politicilor educaționale și a finalităților precum și stabilirea unor metodologii clare, pentru transpunerea în practică a celor proiectate. Paradigmele sociologiei educației oferă suficiente sugestii metodologice care vin în sprijinul cadrelor didactice, pentru soluționarea problemelor complexe cu care acestea se confruntă la nivel macro și microstructural.

În acest sens, am elaborat și implementat o programă analitică pentru disciplina *Sociologia educației*, pe care o vom prezenta ca anexă la lucrarea de față. Curriculumul disciplinei este elaborat pe baza unor lucrări reprezentative în domeniu, cu considerarea celor mai importante paradigme afirmate în literatura de specialitate, pe plan internațional. La conceperea acesteia s-a avut în vedere modul în care disciplina este structurată în programele altor centre universitare din țară și din străinătate. Disciplina asigură formarea-dezvoltarea competențelor cognitive, afective și funcțional-acționale ale viitoarelor

cadre didactice, la toate nivelurile sistemului de învățământ, permițându-le acestora să se adapteze cu succes la solicitările specifice profesiei didactice și la dinamica fenomenului socio-educational contemporan. (Anexa 10.)

Apreciem că această lucrare, atât prin intermediul aspectelor teoretice cât și prin cele metodologice și practic-aplicative, va constitui un reper important în activitatea de formare inițială a viitorilor profesori, în activitatea de perfecționare a cadrelor didactice, în managementul educațional precum și în cercetările întreprinse în domeniul științelor pedagogice (educației).

Afirmarea sociologiei educației ca știință cu caracter interdisciplinar, la nivelul științelor pedagogice, asigură echilibrarea discursului epistemic, în acord cu cerințele paradigmei curriculumului, de abordare globală și sistemică a educației, ca activitate psiho-socială complexă.

Ana-Maria Petrescu
Târgoviște aprilie 2014